

# DE ARBEIDSMARKT VAN DE TOEKOMST



## Verslag bijeenkomst **Arbeidsparticipatie 'statushouders'** **23 januari 2017 te Brasserie st. Jansmolen te Spaubeek**

*Aanwezig als deelnemer: Bart Pastoor, Barticipatie.com; Lisette van de gazelle, gemeente Sittard-Geleen; Ronald Kohnen, COS Limburg; Charlotte van Dijk, FAM!; Hub Vossen, Dienst kerk en samenleving; Hen Schreurs, Werkgevers Servicepunt N-Limburg; Roger Kempinski, Emplooi Zuid Limburg; Bouchaib Saadane, PPM; Chris Tiekstra, PPM; Herman Vreken, Werkbank BV; Jaap Cleutjens, werkcooperatie WEKR; Reinier op den Kamp, Manpower; Bert Kamphuis, gemeente Sittard-Geleen; Mieke Stroeken, Ver. Mondiaal Beleid; Latifa Achaki, Ver. Mondiaal Beleid; Jan Karel Bolleman, COC; Dominique Steins, Provincie Limburg; Bart Nelissen, Ver. Mondiaal Beleid; Hamsa Mansour, statushouder; Hans Smeets, Vluchtelingenwerk; Mahmoud Ibrahim, statushouder; Jos Hermans, Vluchtelingenwerk; Jacqueline Kammenga, Vluchtelingenwerk.*

### **Inleiding en achtergrond**

Maandag 23 januari 2017 vond een vervolgbijeenkomst plaats op de "Expertmeeting : de arbeidsmarkt van de toekomst" die op 12 oktober 2016 plaats had in het Gouvernement te Maastricht. De bijeenkomst is een van de activiteiten binnen het bredere programma, "de arbeidsmarkt van de toekomst", waarin een aantal samenwerkende Limburgse maatschappelijke organisaties (verder MO's genoemd) zich richten op het verbeteren van de positie op de arbeidsmarkt van een aantal kwetsbare groepen. Tijdens deze bijeenkomst in Maastricht gaf wethouder Bert Kamphuis aan om aan de workshop arbeidsmarkt voor vluchtelingen/statushouders een vervolg te willen geven.

Wethouder Bert Kamphuis heet alle aanwezigen welkom en refereert aan de meeting in Maastricht en waarom hij de handschoen heeft opgepakt. De urgentie om beter samen te werken werd extra helder, en ook de drempels die samenwerking moeilijk maken kwamen scherp voor het voetlicht. Hoogste tijd om dat aan te gaan pakken vanuit een positieve insteek. Er worden immers al successen geboekt. En naar die successen willen we gaan luisteren.

In de inleiding op het programma in de Sint-Jansmolen licht Ronald Kohnen, directeur COS Limburg toe: "Met het coalitieakkoord 2015-2019 van de Provincie Limburg is koers gezet om in actie te komen voor een welvarend en sociaal Limburg. Om deze ambitie waar te maken is in maart 2016 het document 'Koers voor een vitaler Limburg - De Sociale Agenda van Limburg 2025' vastgesteld. Deze agenda bestaat uit twee programmadelen: '**Het Limburg Werkt Akkoord**' en '**Sociale Innovatie en Participatie**'.

Door een aantrekkende economie daalt het aantal mensen in een uitkerings situatie. We zien echter dat nog niet alle doelgroepen mee profiteren van deze verbetering. Een zestal Limburgse organisaties heeft aangegeven in een samenwerkingsverband met elkaar de arbeidsdeelname van een drietal kwetsbare groepen met een afstand tot de (Limburgse) arbeidsmarkt te vergroten, te weten

- jongeren met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt;
- oudere werkzoekenden;
- statushouders.

Het betreft de door de provincie erkende Maatschappelijke Organisaties COC Limburg, COS Limburg, FAM, KBO Limburg, alsmede Zuyd Hogeschool aangevuld met ondernemer/adviseur Barticipatiedotcom. In het vervolg van dit verslag wordt dit aangeduid als “de werkgroep van MO’s”. In samenspraak met een aantal (andere) belanghebbenden wordt een project ontwikkeld dat de komende jaren provinciebreed zal worden uitgerold.

### **Programma en opzet van 23 januari**

Tijdens de bijeenkomst waren 20 vertegenwoordigers van diverse stakeholders/belanghebbende partijen aanwezig (deelnemerslijst is bijgevoegd) en ging men aan de hand van een vooraf bepaalde agenda met elkaar in gesprek. Dialoog en zoeken naar de verbindende factor stonden daarbij voorop. Insteek was storytelling.



Het programma van deze bijeenkomst kende een viertal accenten (die op hoofdlijnen op 12 oktober j.l. met elkaar zijn afgesproken) nl.

- Het voortborduren op de conclusies en aanbevelingen van “de expertmeeting”;
- storytelling en het met elkaar delen van verhalen en ervaringen;
- Waar liggen kansen voor nadere afstemming, samenwerking en wellicht zelfs coalitievorming?
- Verkennen welke nadere afspraken we in gezamenlijkheid kunnen maken over vervolgstappen/acties en een gezamenlijke agenda.

Via gespreksleider Bart Pastoor worden deze avond een aantal verhalen met elkaar gedeeld en nagedacht over de kansen die er liggen om de mogelijkheden voor betaald- en vrijwilligerswerk van statushouders te vergroten. Niet onbelangrijk daarbij is hoe we dat *gezamenlijk*, in samenwerking, (beter) vorm kunnen geven.

Aan het einde van de bijeenkomst zijn er een viertal afspraken met elkaar gemaakt om in subgroepjes, heel concreet, een aantal zaken ter hand te nemen en uit te gaan voeren.

COS Limburg is daar, vanuit de genoemde ‘werkgroep van MO’s’, in eerste instantie initiatiefnemer en zet de afspraken in gang.

Hieronder een samenvatting en selectie van de zaken die de revue zijn gepasseerd.

### **Verslag van de bespreking en conclusies**

Onderstaand verslag is geen volledige weergave van alles wat er deze avond besproken is, maar licht die punten eruit waar de meeste consensus dan wel discussie over bestond. Tevens enkele voorbeelden van projecten en werkzaamheden zoals die in “de verhalen” met elkaar zijn gedeeld.

### Voorbeeldproject IKL

Het IKL heeft binnen hun programma 'Alle Limburgers maken Limburg mee' positieve ervaringen opgedaan in het werken met vluchtelingen in de natuur .

Inspirerende samenwerking: Vluchtelingen waren blij dat ze iets terug konden doen als blijk van dank en vrijwilligerswerk in de natuur geeft betekenis aan het 'wachten'.

Door handen uit de mouwen te steken tonen ze positieve inzet op twee manieren

- Bezig met taal
- Bezig met de natuur

Oogst: stimulerende leeromgeving verhoogt het taalniveau.

M.a.w. activiteiten die de taalvaardigheid van vluchtelingen verhoogt zijn zeer gewenst.

80% van de vrijwilligers kan niet geplaatst worden omdat de taalbeheersing te minimaal is.

### Diploma's en capaciteitentest

Opleiding en werkzaamheden in het land van herkomst sluiten vaker niet aan bij de vraag van de werkplek. Eisen worden gesteld vanuit regelgeving en het bewaken van kwaliteit en er wordt geoordeeld en beoordeeld vanuit Westerse blik. Diploma's moeten gemakkelijker kunnen worden opgewaardeerd zodat ze aansluiten bij Nederlands niveau via cursus, (na)scholing. De gelden hiervoor ontbreken vaak echter.

En soms zou het ook goed zijn om bepaald vakmanschap te erkennen zónder diploma's.....

Remfactoren op dit vlak ontstaan echter vaak op een plek waar wij ze niet/nauwelijks kunnen beïnvloeden, nl. in Den Haag.....

Hans Smeets stelt expliciet dat een capaciteitentest in beginsel een goede zaak is. Als werkgever wil je weten of, hoe en waar iemand eventueel inzetbaar is. Vanuit de statushouderskant werkt het echter alleen als iemand er grondig op wordt voorbereid. Dit maakt de kans op slagen voor zo'n test substantieel groter.



### Taalbeheersing

Het feit dat (de beheersing van de Nederlandse) taal een zeer belangrijk element is bij het plaatsen van statushouders, is voor iedereen evident. Over de wijze waarop taalbeheersing verkregen kan worden lopen de meningen enigszins uiteen. De rol van gemeente en onderwijs/scholing wordt door de een essentieel geacht, anderen houden het meer bij leren in de praktijk. Geef mensen het vertrouwen en de ruimte om talent te laten ontluiken. Dan komt de taal "vanzelf" wel. Verleidt mensen om beter te worden in plaats van ze te zeer te betuttelen.

### Matchen van vraag en aanbod

Op dit onderwerp wordt geopperd om een (makelaars)app te ontwikkelen. Dit voorstel wordt opgepakt als een van de actiepunten. De mogelijkheid tot het verrichten van vrijwilligerswerk komt veelal tot stand via persoonlijke contacten. Een app kan daarbij ondersteunend werken.

### Persoonlijke contacten en inschakelen sleutelfiguren

Jos Hermans, vluchtelingenwerk WM: Het inschakelen van sleutelfiguren om een bedrijf/organisatie binnen te komen met de vraag voor (vrijwilligers)werk en vluchtelingen is vaak onontbeerlijk. Ook het ontwikkelen van zelfstandig ondernemerschap voor vluchtelingen biedt volgens de aanwezigen nieuwe kansen die nog onvoldoende onderzocht zijn.

### Voorbeeldproject Leerwerktraject Vluchtelingenwerk WM

Binnen afzienbare tijd ontstaan grote tekorten op de arbeidsmarkt. Bedrijven zouden hier slim op kunnen inspelen door leerwerktrajecten aan te bieden voor vluchtelingen. Gebruik van vakjargon zou het taalprobleem kunnen slechten. VW benadert via sleutelfiguren grote organisaties en bedrijven om dit te bespreken en te komen tot afspraken. Ook dit idee wordt doorgepakt als actiepunt.

### Na de pauze

De constatering uit de gesprekken voor de pauze is dat er in de groep veel energie en wil is om (gezamenlijk) zaken op te pakken en oplossingen te ontwikkelen. Hierop wordt na de pauze voortgeborduurd en er worden tenslotte een aantal afspraken gemaakt voor concrete acties. Deze staan hieronder verwoord.

### Afspraken

4 concrete afspraken in 4 subgroepjes met trekkers

Om deze zaken in gang te zetten en afspraken te maken is afgesproken dat Ronald naar iedereen een mail stuurt met daarin de "afpraak en de initiatiefnemers/trekkers. In aansluiting hierop de mogelijkheid aan iedereen om aan te geven of en zo ja in welk groepje hij/zij wil deelnemen. Het gaat om de volgende acties:

- 1. Ontwikkelen van een App**, waarbij asielzoeker/statushouder en werk- of opdrachtverstrekker bij elkaar worden gebracht; vraag en aanbod vinden elkaar via deze app.  
Trekkers: Bart Nelissen en Ronald Kohnen
- 2. Inventariseren van goodpractices** en wat er al allemaal ontwikkeld is en uitgevoerd wordt op dit vlak. Er is waarschijnlijk meer dan we denken en zeker meer dan we weten/kennen  
Trekkers: Herman Vreken, Ronald Kohnen
- 3. Verwezenlijken "zorg"droom:** In Katwijk werken en wonen gecombineerd statushouders in een zorgcentrum en de vraag is of en hoe zo'n project tevens in Sittard-Geleen of elders in Limburg gerealiseerd kan worden  
Trekkers: Jacqueline Kammenga, Bart Pastoor, Ronald Kohnen
- 4. Koppeling tussen ondernemers/organisaties en statushouders.** Kunnen we (ook ) in Limburg programma's in gang zetten die mikken op het stimuleren van zelfstandig ondernemerschap van statushouders;  
Bovendien heeft vluchtelingenwerk al afspraken gemaakt met grote(re) Limburgse werkgevers (ondernemers en onderwijs) over de inzet van statushouders in leerwerktrajecten. (Hoe) kunnen we dat verder uitrollen?  
Trekkers: Jos Hermans, Jaap Cleutjens, Ronald Kohnen

Via de mail wordt aan de anderen gevraagd om hun bereidheid tot deelname aan deze subgroepjes te melden aan Ronald Kohlen. De ideeën worden nader uitgewerkt en omgezet in acties. Van daaruit wordt bekeken of op een later moment op plenair niveau weer bij elkaar gekomen moet/kan worden, zodat we nieuwe inzichten en acties met elkaar kunnen delen. Ook dit wordt opgepakt door de werkgroep van MO's.

R.K.

1 februari 2017